

ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΕΛ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ
Σχολ. Έτος 2020-2021
Τάξη: Β2

ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ-ΚΥΡΙΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΥ

ΜΕΛΙΝΑ ΚΑΨΑΛΗ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΑΚΚΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΤΑΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ
- ΕΒΡΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
- ΑΡΧΑΙΑ ΕΒΡΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
- ΕΒΡΑΪΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ
- ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ
- ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ
- ΙΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ
- ΙΟΥΔΑΙΚΑ ΕΘΙΜΑ-ΓΙΟΡΤΕΣ
- ΠΗΓΕΣ

ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ

- Παραδοσιακή θρησκεία Εβραίων
- 15 εκατομμύρια πιστοί στον κόσμο
- 1η μονοθεϊστική θρησκεία
- Θεμέλιο Χριστιανισμού και Ισλαμισμού

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Ο Ιουδαϊσμός είναι η θρησκεία που ασπάζεται **το σύνολο του εβραϊκού λαού**. Είναι η **αρχαιότερη μονοθεϊστική θρησκεία**, αλλά διαφέρει από τις υπόλοιπες θρησκείες, επειδή η αυθεντία δεν αποδίδεται σε κάποιο πρόσωπο, αλλά στις Γραφές και τις παραδόσεις.
- Σύμφωνα με τον Ιουδαϊσμό, **ο Θεός είναι ένας και μοναδικός**, και μάλιστα είναι παντογνώστης, παντοδύναμος, πανάγαθος και υπερβατικός και θεωρείται **ο δημιουργός του σύμπαντος**. Το όνομα του Θεού είναι το τετραγράμματο יהוה' (YHWH), που στα ελληνικά αποδίδεται ως **Γιαχβέ ή Ιεχωβά**.
- Σύμφωνα με την εβραϊκή πίστη, **ο Θεός έκανε διαθήκη** (=συμφωνία) με τον εβραϊκό λαό και του αποκάλυψε τους νόμους Του με τη **μορφή του Μωσαϊκού νόμου**.

Ο ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ

ΕΒΡΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΒΡΑΪΚΉ ΙΣΤΟΡΙΑ

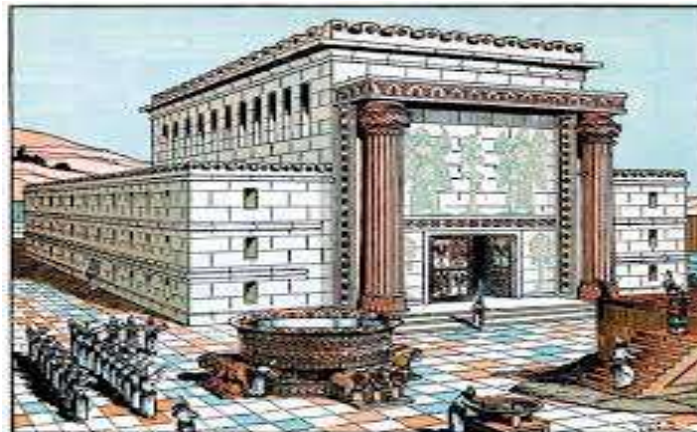
- Ο Θεός υποσχέθηκε στον **Αβραάμ** ότι ο λαός του θα κληρονομήσει τη **Γη Χαναάν**.
- Ο Θεός οδήγησε τον **Ιακώβ** και τους **12** γιους του στην **Αίγυπτο**, όπου, μετά από πολλές γενιές, οι **Εβραίοι** έγιναν **σκλάβοι**.
- Ο Θεός οδήγησε τους Εβραίους **μέσω του Μωυσή** έξω από την Αίγυπτο (πέρασμα από την Ερυθρά θάλασσα).
- Ο Θεός έδωσε στο **Μωυσή** την **Τορά** στο **Σινά**.

- Οι Εβραίοι κατακτούν την Παλαιστίνη και ιδρύουν ένα βασίλειο. Πρώτος βασιλιάς: Σαούλ.
- Ο **Δαβίδ** νικά όλους τους εχθρούς του Ισραήλ και κάνει την **Ιερουσαλήμ πρωτεύουσα.**
- Ο **Σολομώντας** χτίζει το **Ναό της Ιερουσαλήμ.**
- Το βασίλειο χωρίζεται σε **δύο επιμέρους βασίλεια**, τα οποία καταλύονται από τους Βαβυλώνιους (βαβυλώνια αιχμαλωσία).
- Ο **Ναός καταστρέφεται** και οι Εβραίοι εκτοπίζονται στη **Βαβυλωνία.**
- Ο **Ναός ξαναχτίζεται** (Δεύτερος ναός) και οι **Εβραίοι επιστρέφουν στην πατρίδα τους.**
- Οι Εβραίοι ζουν **υπό την κατοχή τριών διαδοχικών αυτοκρατοριών** (περσικής, ελληνικής και ρωμαϊκής).
- Οι Εβραίοι **εξεγείρονται κατά των Ρωμαίων**, οι οποίοι με τη σειρά τους καταστρέφουν το Ναό.

Ο βασιλιάς Σαούλ

Ο ναός του Σολομώντα

ΕΒΡΑΪΚΉ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ

- **132-5 μ.Χ.** → Οι Εβραίοι εξεγείρονται κατά των Ρωμαίων, οι οποίοι ισοπέδωσαν 1.000 χωριά και σκότωσαν περίπου 500.000 Εβραίους
- Αρχίζει η **Εβραϊκή Διασπορά στη Μεσόγειο.**
- Στο **Μεσαίωνα**, οι Εβραίοι εξαπλώθηκαν στην Ισπανία και τη Γαλλία, καθώς και σε χώρες της δυτικής και, αργότερα, της ανατολικής Ευρώπης.
- Οι **Εβραίοι της Ευρώπης ζουν σε γκέτο** υπακούοντας σε αυστηρούς κανόνες και συχνά δέχονται **διώξεις**.
- Τον **19^ο αιώνα**, τα **γκέτο άρχισαν να καταργούνται**, μετά τα ιδανικά της Γαλλικής Επανάστασης, και οι Εβραίοι άρχισαν να συμμετέχουν στην πολιτιστική ζωή των χωρών στις οποίες κατοικούσαν.

ΟΙ ΕΒΡΑΪΟΙ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΉ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΟ ΖΉΤΗΜΑ

- Το αποκορύφωμα της εχθρότητας των Ευρωπαίων προς τους Εβραίους ήταν το Ολοκαύτωμα κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου από τους Ναζί. **Θύματα: 6 εκατομμύρια Εβραίοι.**
- Μετά το Ολοκαύτωμα, ενισχύθηκε το κίνημα του Σιωνισμού. Ο Σιωνισμός, ως πολιτικό κίνημα, ξεκίνησε 1897 και είχε στόχο τη δημιουργία Ισραηλιτικού κράτους στην Παλαιστίνη, το οποίο θα συγκέντρωνε όλους τους Εβραίους της Διασποράς. Αυτό επιτεύχθηκε το 1948, μετά από απόφαση του Ο.Η.Ε.
- Οι Άραβες, όμως, που ζούσαν στην Παλαιστίνη, αποτελούσαν την πλειονότητα των κατοίκων της Παλαιστίνης και υποδέχτηκαν την απόφαση με έντονες και βίαιες διαμαρτυρίες.

- Μια μέρα μετά την ίδρυση του Ισραηλιτικού κράτους, άρχισε ο **πρώτος αραβοϊσραηλινός πόλεμος**.
- Τα επόμενα χρόνια, οι περισσότεροι Άραβες της Παλαιστίνης μετανάστευσαν στις γειτονικές χώρες, ενώ υπήρξε εισροή **700.000 Εβραίων στην Παλαιστίνη**.
- Οι επόμενες δεκαετίες περιλάμβαναν **πολλές συγκρούσεις**, η σημαντικότερη εκ των οποίων, που ήταν ο **«πόλεμος των 6 ημερών»**, έδωσε την ευκαιρία στο Ισραήλ να επεκταθεί.
- Την δεκαετία του '90, ξεκινούν οι ειρηνευτικές συμφωνίες μεταξύ Εβραίων και Αράβων. Παρόλα αυτά, στις μέρες μας, υπάρχουν ακόμα διενέξεις στην περιοχή της Παλαιστίνης.

Ο πόλεμος των 6 ημερών

ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ;

- **Ισραήλ (5,5 εκατομμύρια)**
- **Η.Π.Α (5 εκατομμύρια)**
- **Γαλλία (0,5 εκατομμύριο)**
- **Καναδάς (400.000)**
- **Ηνωμένο Βασίλειο (300.000)**
- Στην **Ελλάδα**, πριν το Ολοκαύτωμα, η Θεσσαλονίκη αποκαλούνταν από τους Εβραίους «μητέρα του Ισραήλ», καθώς περίπου ο μισός πληθυσμός της ήταν Εβραίοι. Σήμερα, όμως, μόλις το 0,3% των Θεσσαλονικιών είναι Εβραίοι.

ΕΒΡΑΪΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ

Ο Θεός υπάρχει.

Ο Θεός είναι ένας.

Ο Θεός είναι άυλος.

Ο Θεός είναι αιώνιος

Μόνο ο Θεός
λατρεύεται

Η προφητεία
υπάρχει.

Ο Μωυσής ήταν ο
μεγαλύτερος
προφήτης.

Η Τορά δόθηκε από
το Θεό

Η Τορά, γραπτή και
προφορική, είναι
αυθεντική.

Ο Θεός γνωρίζει όλες
τις πράξεις των
ανθρώπων.

Ο Θεός θα
ανταμείψει τους
δίκαιους και θα
τιμωρήσει τους
κακούς

Ο Μεσσίας θα έρθει.

Οι νεκροί θα
αναστηθούν.

ΙΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ

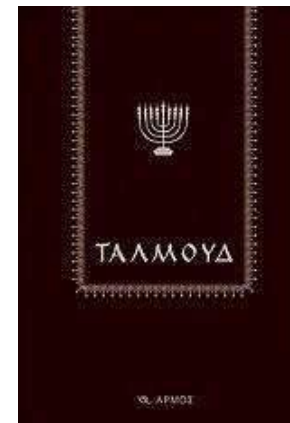
ΤΑΝΑΚ:

- Εβραϊκή Βίβλος
- Αποτελείται από τρία μέρη, την Τορά (Νόμος), τους Προφήτες και τα Αγιόγραφα.
- Αποτελεί ακρωνύμιο των λέξεων Τορά, Νεβιείμ, Κεθουβείμ (T-N-K).
- Περιλαμβάνει 24 βιβλία.

ΤΑΛΜΟΥΔ:

- Περιέχει κείμενα που αφορούν την ερμηνεία του Μωσαϊκού Νόμου, αλλά και άλλο υλικό, νομικού, θεολογικού, ηθικού, επιστημονικού και ιστορικού χαρακτήρα κ.λπ.
- Ρυθμίζει όλες τις πλευρές της καθημερινής ζωής των Εβραίων.
- Δύο Ταλμούδ: το Βαβυλωνιακό και το Παλαιστινιακό, τα οποία αποτελούνται από δύο βασικά τμήματα: τη Μισνά και τη Γκεμαρά (Βαβυλωνιακή και Παλαιστινιακή αντίστοιχα).
- Γλώσσα: αραμαϊκή

ΣΥΝΑΓΩΓΗ

- Είναι ο **τόπος λατρείας** των Ιουδαίων.
- Αποτελείται από ένα μεγάλο χώρο προσευχής και μικρότερα δωμάτια μελέτης. Συνήθως περιλαμβάνει και χώρο κοινωνικών συναθροίσεων, καθώς και γραφεία.
- Η αίθουσα λατρείας περιλαμβάνει γύρω-γύρω καθίσματα, ενώ στο κέντρο βρίσκεται ένα υπερυψωμένο βάθρο, από το οποίο γίνονται τα αναγνώσματα από **την Τορά**.
- Οι κύλινδροι της Τορά βρίσκονται σε ένα κιβώτιο που βρίσκεται τοποθετημένο στον τοίχο της συναγωγής που **βλέπει προς την Ιερουσαλήμ**

- **Περιτομή:** Στην Παλαιά Διαθήκη, ο Θεός ζητά από τον Αβραάμ να περιτμηθεί και να περιτμήσει τους απογόνους και τους δούλους του **ως απόδειξη της συμφωνίας που συνάπτει ο Θεός με το Ισραήλ**. Έτσι, οκτώ μέρες μετά τη γέννησή τους, όλα τα αγόρια υποβάλλονται σε περιτομή. *Η περιτομή γιορτάζεται τελετουργικά με ένα εορταστικό γεύμα.*
- **Ταφή:** Ο Εβραίος νεκρός πρέπει να **θάβεται το συντομότερο δυνατό μετά το θάνατό του**. Το σώμα του νεκρού πρέπει να είναι **ντυμένο στα λευκά**. *Η ταρίχευση και η α□οτέφρωση των νεκρών α□αγορεύονται*. Σύμφωνα με τους Εβραίους, ο οργανισμός πρέπει να μένει μέσα στη γη.

ΓΙΟΡΤΕΣ

- **Προσκυνηματικές γιορτές:** Πάσχα (πέραςμα από την Ερυθρά Θάλασσα), Πεντηκοστή (αποκάλυψη του Θεού στο Σινά), Sukkoth (γιορτή της Σκηνοπηγίας – περιπλάνηση προγόνων στην έρημο)
- **Πουρίμ** (γεγονότα βιβλίου της Εσθήρ, η οποία ήταν μια Εβραία κοπέλα που κατάφερε να γίνει βασίλισσα της Περσίας)
- **Χανουκά** (νίκη των Μακκαβαίων ιερέων κατά των Ελλήνων της Συρίας (Σελευκιδών), οι οποίοι προσπάθησαν να επιβάλλουν στους Εβραίους τους δικούς τους θεούς)
- **Γιορτή του νέου έτους**
- **Ιερή μέρα: Σάββατο** (ημέρα κατάπαυσης όλων των δραστηριοτήτων και αναζήτησης της πνευματικής αναγέννησης)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θρησκευτικά Β' Λυκείου (Χριστιανισμός και Θρησκευάματα), Ο.Ε.Δ.Β.
- Μεγάλη θεματική εγκυκλοπαίδεια Larousse, Τόμος 9
- Εγκυκλοπαίδεια Δομή, Τόμος 12
- www.myriobiblos.gr
- http://2lyk-peir-athin.att.sch.gr/portal/religion/texts/B_Judaism.pdf
- http://paremvasi.ntua.gr/keimena/anatoli/israel_2.htm

